

Sygn. akt VI U 1643/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 26 czerwca 2015 r., znak: (...)

w sprawie: B. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia 31 października 2018 r.,
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
- 3) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

***Na oryginalnie właściwy podpis.***

Sygn. akt VI U 1643/15

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.06.2015 r., znak:(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art. 57 w związku z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 748), odmówił ubezpieczonej B. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 25.06.2015 r. ustaliła, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona B. M., zaskarżając decyzję ZUS w całości. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona podniosła, iż jest niezdolna do pracy z powodu złego stanu zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

**Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:**

Ubezpieczona B. M. złożyła w dniu 17.04.2014 r. wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 17.07.2014 r. organ rentowy ZUS odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 15.07.2014 r. nie ustaliła niezdolności do pracy powódki. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt VI U 2187/14, na skutek odwołania B. M. złożonego od powyższej decyzji, postanowieniem z dnia 14.04.2015 r. uchylił zaskarżoną decyzję organu rentowego (pkt. 1), przekazał sprawę organowi rentowemu (pkt. 2) oraz umorzył postępowanie (pkt. 3). Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przekazaniu sprawy, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 26.06.2015 r. odmówił skarżącej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 14.05.2015 r. stwierdził, iż odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 25.06.2015 r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Biegli sądowi specjalista z zakresu neurologii dr n. med. T. Ś. w treści opinii z dnia 13.10.2016 r. oraz specjalista z zakresu psychiatrii dr n. med. J. S. i specjalista z zakresu psychologii mgr R. K. w treści opinii z dnia 16.12.2016 r. rozpoznali u ubezpieczonej:

- zaburzenia depresyjne nawracające;
- zespół uzależnienia od alkoholu – w fazie abstynencji;
- funkcje poznawcze na pograniczu otępienia w stopniu lekkim;
- chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa;
- przewlekły zespół bólowy szyjno – barkowy i lędźwiowo – krzyżowy objawowy z okresami zaostrzeń;
- parkinsonizm atypowy z zespołem otępiennym (podejrzenie otępienia z ciałkami Levy’ego);
- nawracające zaburzenia nastroju i napędu;
- przebyte leczenie operacyjne żyłaków lewej kończyny dolnej z utrzymującymi się objawami przewlekłej niewydolności żyłnej.

Po przeprowadzonych badaniach sądowno-lekarskich i po zapoznaniu się z dokumentacją znajdującą się w aktach sprawy i w aktach ZUS oraz dokumentacją dostarczoną przez ubezpieczoną przywołani biegli sądowi stwierdzili, że stan zdrowia B. M. z przyczyn neurologicznych i psychicznych czyni ją obecnie okresowo częściowo niezdolną do pracy.

Przyczyną niezdolności do pracy odwołującej są w/wym. schorzenia, które skutkują u powódki bólami i zawrotami głowy, ograniczeniem ruchomości kręgosłupa, wzmożeniem napięcia mięśniowego z objawami sztywności, spowolnieniem psychoruchowym, przewlekłym zespołem bólowym szyjno-barkowym i lędźwiowo-krzyżowym, osłabieniem siły mięśniowej kończyny górnej lewej, bólami kręgosłupa i stawów, zawrotami głowy, drętwieniem i mrowieniem kończyn, sztywnością, zaburzeniami nastroju i napędu, spowolnieniem psychoruchowym, postępującymi zaburzeniami funkcji intelektualnych (przede wszystkim zaburzeniami pamięci), zaburzeniami o charakterze psychotycznym., w tym stwierdzonymi zaburzeniami koncentracji, uwagi, spadkiem motywacji, wycofaniem, utratą zainteresowań.

Biegli sądowi podnieśli, że w przypadku B. M. przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca na wysokości, praca w złych warunkach atmosferycznych oraz praca wymagająca pełnej sprawności psychofizycznej. Problemy natury psychicznej stanowią przyczynę ograniczeń

w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny.

W ocenie biegłych sądowych dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K. ubezpieczona B. M. jest okresowo częściowo niezdolna do pracy do października 2018 r. Częściowa niezdolność do pracy istnieje od daty wpłynięcia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, tj. od 17.04.2014 r. i spowodowana jest schorzeniami układu nerwowego i objawami psychicznymi. Przebieg schorzeń występujących u ubezpieczonej ma charakter przewlekły i postępujący. Pomimo systematycznego leczenia nie osiągnięto stabilnej poprawy funkcjonowania. W czasie ulegało natomiast zmianie nasilenie poszczególnych objawów. Możliwość readaptacji zawodowej, tj. nabywania nowych umiejętności, z uwagi na stan psychiczny odwołującej, jest znacznie ograniczona.

Zdaniem biegłych częściowa niezdolność do pracy odwołującej ma charakter okresowy z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym. Skarżąca wymaga dalszego leczenia celem zapewnienia efektywnej długotrwałej poprawy. Biegli nie podzielili w pełni opinii biegłej sądowej psychiatry lek. med. M. G..

Odwołująca skarży się na bóle kręgosłupa na całej długości z promieniowaniem bólu do kończyn, szczególnie kończyn górnych oraz skarży się na zawroty głowy, zaburzenia równowagi, zaburzenia pamięci. B. M. jest leczona przez neurologa i psychiatrę. Ubezpieczona z powodu zaburzeń psychotycznych była kilka razy poddana leczeniu szpitalnemu. Obecnie skarżąca jest w długotrwałej deklarowanej abstynencji. U B. M. nadal występują omamy i prawdopodobnie urojenia. Zawodem wyuczonym B. M. jest zawód rolnika. Ubezpieczona dotychczas wykonywała zawód pracownika fizycznego, sprzątaczkę.

**- dowody: opinia sądowa z dnia 13.10.2016 r. (k. 128-129 akt sądowych); opinia sądowa z dnia 16.12.2016 r. (k. 134-135 akt sądowych); opinia sądowo-psychiatryczna z 18.11.2015 r. (k. 56-61 akt sądowych); uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna z 15.12.2015 r. (k. 67 akt sądowych); uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna z 11.02.2016 r. (k. 88-90 akt sądowych); dokumentacja zawarta w aktach rentowych ZUS**

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie dokumentacji zebranej w aktach sądowych, w aktach rentowych. Ustalenia faktyczne dotyczące stanu zdrowia odwołującej i jego wpływu na zdolność B. M. do pracy, Sąd Okręgowy oparł przede wszystkim na dowodach z opinii biegłych sądowych specjalisty z zakresu neurologii dr n. med. T. Ś., specjalisty z zakresu psychiatrii dr n. med. J. S., specjalisty z zakresu psychologii mgr R. K.. Biegli sądowi sporządzili opinie po dokonaniu szczegółowej analizy akt sprawy, mając na względzie całą dostępną dokumentację lekarską, a nade wszystko po przeprowadzeniu badania przedmiotowego ubezpieczonej. Poczynione przez nich ustalenia i wnioski zostały sformułowane w sposób jasny, precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i w sposób logiczny uzasadnione. Zaprezentowane konkluzje są jednoznaczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Sąd uznał za w pełni miarodajną opinię sądowo – lekarską z dnia 13.10.2016 r. sporządzoną przez dr n. med. T. Ś. oraz opinię sądowo – lekarską z dnia 16.12.2016 r. sporządzoną przez dr n. med. J. S. i mgr R. K.. W treści tychże opinii wspomniani biegli sądowi w sposób nie budzący wątpliwości odnieśli się do kwestii częściowej niezdolności do pracy B. M.. Sąd uznał sporządzone w niniejszej sprawie opinie przez biegłą sądową z zakresu psychiatrii lek. med. M. G. za zasługujące na danie im wiary jedynie w zakresie, w jakim są zgodne z treścią opinii sporządzonych przez biegłych T. Ś., J. S., R. K.. Biegła sądowa M. G. opinii sądowej z 18.11.2015 r., opinii uzupełniającej z 15.12.2015 r., opinii uzupełniającej z 11.02.2016 r. nie potrafiła w sposób jasny, klarowny i nie budzący wątpliwości wskazać od jakiej daty ubezpieczona jest niezdolna do pracy i przez jaki okres stan niezdolności do pracy utrzymuje się u B. M.. W wyniku analizy treści dopuszczonych dowodów w przedmiotowej sprawie, które Sąd uznał za wiarygodne, Sąd dokonał ustalenia okoliczności faktycznych, których ustalenie było niezbędne do wydania rozstrzygnięcia.

**Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:**

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 j.t.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Z treści art. 12 ust. 2, 3 ustawy emerytalnej wynika, iż częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Zgodnie z brzmieniem art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Biegli sądowi dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K. orzekli, iż ubezpieczona B. M. jest częściowo niezdolna do pracy od daty złożenia przez odwołującą wniosku o przyznanie prawa do renty, tj. od 17.04.2014 r. do października 2018 r. Biegli wskazali, iż podstawą oceny stanu zdrowia ubezpieczonej i uznania skarżącej za częściowo niezdolną do pracy były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym. Nadto, biegli skonstatowali, że nie zgadzają się z oceną stanu zdrowia powódki w postaci pełnej zdolności do pracy dokonanej przez Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisję Lekarską ZUS.

Przedmiotem niniejszego postępowania było to, czy odwołująca B. M. jest niezdolna do pracy. Sąd dopuścił w niniejszej sprawie dowody z opinii biegłych sądowych z dziedzin medycznych adekwatnych do schorzeń występujących u ubezpieczonej. Biegli sądowi dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K. w wydanych w przedmiotowej sprawie opiniach, które w ocenie Sądu są miarodajne, w oparciu o dokumentację lekarską B. M. oraz po przeprowadzeniu badań ubezpieczonej, w sposób jasny, klarowny i nie budzący wątpliwości skonstatowali, iż odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy. Trzeba podnieść, iż Sąd w sprawach dotyczących kwestii niezdolności do pracy dokonuje rozstrzygnięcia opierając się na opiniach biegłych sądowych, tj. osób posiadających medyczne wiadomości specjalne. Zarówno w doktrynie jak i w judykaturze wskazuje się, iż ustalenie czy odwołujący jest niezdolny do pracy przez sąd może nastąpić wyłącznie w oparciu o opinię sporządzoną przez biegłych, która nie może być zastępowana innymi dowodami, np. zeznaniami świadków. Dowód z opinii lekarskiej w tej kategorii spraw jest, więc dowodem koronnym, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony ("Dowód z opinii lekarza biegłego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych" SSN Beata Gudowska, Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych 2001 r., Nr 6, s. 8-12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt III AUa 431/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 maja 2015 r., sygn. akt III AUa 1385/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1093/14).

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne oraz zgromadzony materiał w toku postępowania dowodowego, Sąd uznaje, iż stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją okresowo częściowo niezdolną do pracy od daty złożenia przez odwołującą wniosku o przyznanie prawa do renty, tj. od 17.04.2014 r. do końca października 2018 r. W oparciu o treść opinii biegłych sądowych dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K., które Sąd uznał za w pełni wiarygodne oraz w oparciu o treść opinii biegłej sądowej lek. med. M. G., które Sąd uznał za wiarygodne w ograniczonym zakresie, Sąd ustalił, iż częściowa niezdolność do pracy B. M. spowodowana jest występującymi u ubezpieczonej zaburzeniami depresyjnymi nawracającymi; zespołem uzależnienia od alkoholu będącego w fazie abstynencji; zaburzeniami funkcji poznawczych na pograniczu otępienia w stopniu lekkim; chorobą zwyrodnieniową kręgosłupa; przewlekłym zespołem bólowy szyjno – barkowym i lędźwiowo – krzyżowym objawowym z okresami zaostrzeń; parkinsonizmem atypowym

z zespołem otępiennym (podejrzanie otępienia z ciałkami Levy'ego); nawracającymi zaburzeniami nastroju i napędu; przebytymi leczeniami operacyjnymi żyłaków lewej kończyny dolnej z utrzymującymi się objawami przewlekłej niewydolności żyłnej.

Trzeba wskazać, że stan zdrowia B. M. wskutek występujących u powódki schorzeń neurologicznych i psychicznych powoduje, iż ubezpieczona jest okresowo częściowo niezdolna do pracy. Przyczyną niezdolności do pracy ubezpieczonej są występujące u odwołującej schorzenia, które skutkują bólami i zawrotami głowy, ograniczeniem ruchomości kręgosłupa, wzmożeniem napięcia mięśniowego z objawami sztywności, spowolnieniem psychoruchowym, przewlekłym zespołem bólowym szyjno-barkowym i lędźwiowo-krzyżowym, osłabieniem siły mięśniowej kończyny górnej lewej, bólami kręgosłupa i stawów, zawrotami głowy, drętwieniem i mrowieniem kończyn, sztywnością, zaburzeniami nastroju i napędu, spowolnieniem psychoruchowym, postępującymi zaburzeniami funkcji intelektualnych, w tym zaburzeniami pamięci, zaburzeniami o charakterze psychotycznym.

Oprócz w/wym. okoliczności, należy skonstatować, iż za uznaniem powódki B. M. za częściowo niezdolną do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, tj. do dotychczas wykonywanej pracy pracownika fizycznego, sprzątaczkę, przemawia to, iż w przypadku ubezpieczonej przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca na wysokości, praca w złych warunkach atmosferycznych oraz praca wymagająca pełnej sprawności psychofizycznej. Co więcej, problemy natury psychicznej stanowią przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny.

Sąd uznaje, iż obecnie odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy, gdyż w przypadku B. M. pomimo systematycznego leczenia nie osiągnięto stabilnej poprawy funkcjonowania. Możliwość readaptacji zawodowej, tj. nabywania nowych umiejętności, z uwagi na stan psychiczny ubezpieczonej, jest znacznie ograniczona. Zdaniem Sądu zasadne jest przyznanie ubezpieczonej prawa do renty okresowej. Częściowa niezdolność do pracy występująca u ubezpieczonej ma charakter okresowy z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym. Wymagane jest dalsze leczenie w celu zapewnienia efektywnej długotrwałej poprawy.

W świetle okoliczności przedmiotowej sprawy, w szczególności w świetle treści opinii sporządzonych przez biegłych sądowych dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K., nie ma wątpliwości, iż odwołująca B. M. jest okresowo częściowo niezdolna do pracy od daty złożenia przez nią wniosku o przyznanie prawa do renty, tj. od 17.04.2014 r. do końca października 2018 r. Należy zauważyć, iż w toku postępowania sądowego strony nie wniosły zastrzeżeń do opinii biegłych sądowych T. Ś., J. S., R. K., które są w ocenie Sądu jasne, zrozumiałe i logicznie uzasadnione. Pełnomocnik organu rentowego na rozprawie w dniu 13.04.2017 r. wniósł o przyznanie ubezpieczonej prawa do renty zgodnie z treścią opinii powyższych biegłych sądowych. Nie było potrzeby kontynuowania postępowania dowodowego, gdyż przyznanie odwołującej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności na okres wskazany w opiniach w/wym. biegłych pozostawało w zgodzie z wolą stron postępowania. W myśl art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt I UK 447/14, Legalis nr 1350322).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. w zw. z art. 12, 13, 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej B. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia 31 października 2018 r.

W punkcie 2. wyroku Sąd na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1, 2, § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 490), zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonej kwotę 360 zł

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego. Sąd zasądził na rzecz ubezpieczonej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego kwotę stanowiącą sześciokrotność stawki 60 zł z uwagi na spory wkład pracy pełnomocnika ubezpieczonej.

W punkcie 3. wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Sąd uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na to, iż biegli sądowi dr n. med. T. Ś., dr n. med. J. S., mgr R. K. wskazali, iż podstawą oceny stanu zdrowia ubezpieczonej i uznania powódki za częściowo niezdolną do pracy były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym.

SSO Ewa Milczarek